

Wspieranie Nauki – poziom i sposób finansowania

(ujęcie komiksowe)

para

elektryczność

PM 36-1 "Piękna Helena" z 1937 r
w otulinie aerodynamicznej, 130-40 km/h
(wystawa w Paryżu)

Pendolino ED250
250 km/h (293 km/h)

sprawność 8 %

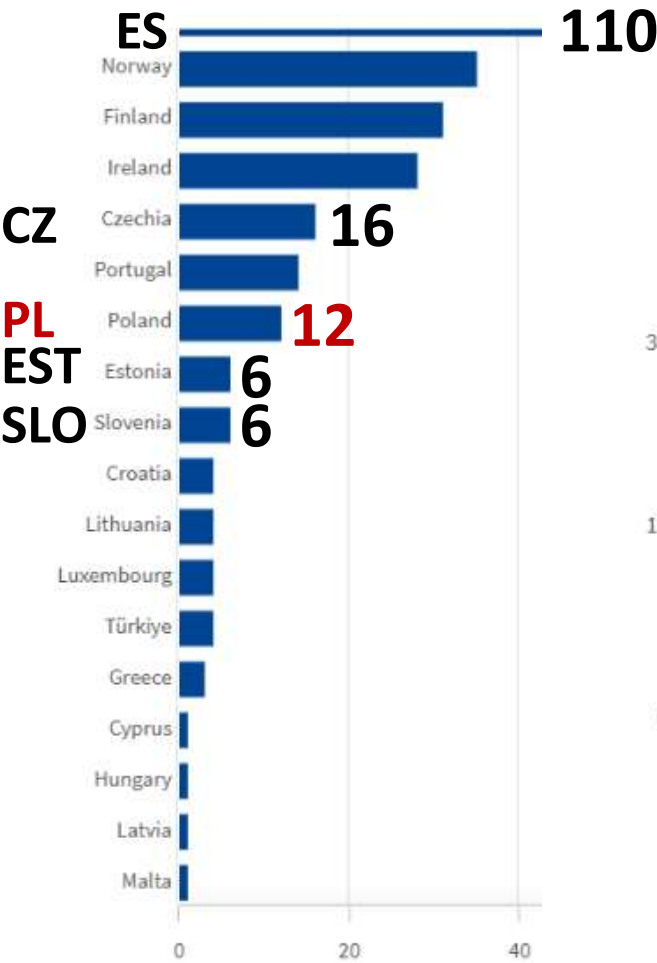

prolegomena do dyskusji

sprawność 90 %

gdzie jesteśmy w skali EU - Projekty ERC (Dashboard ERC- 2024)

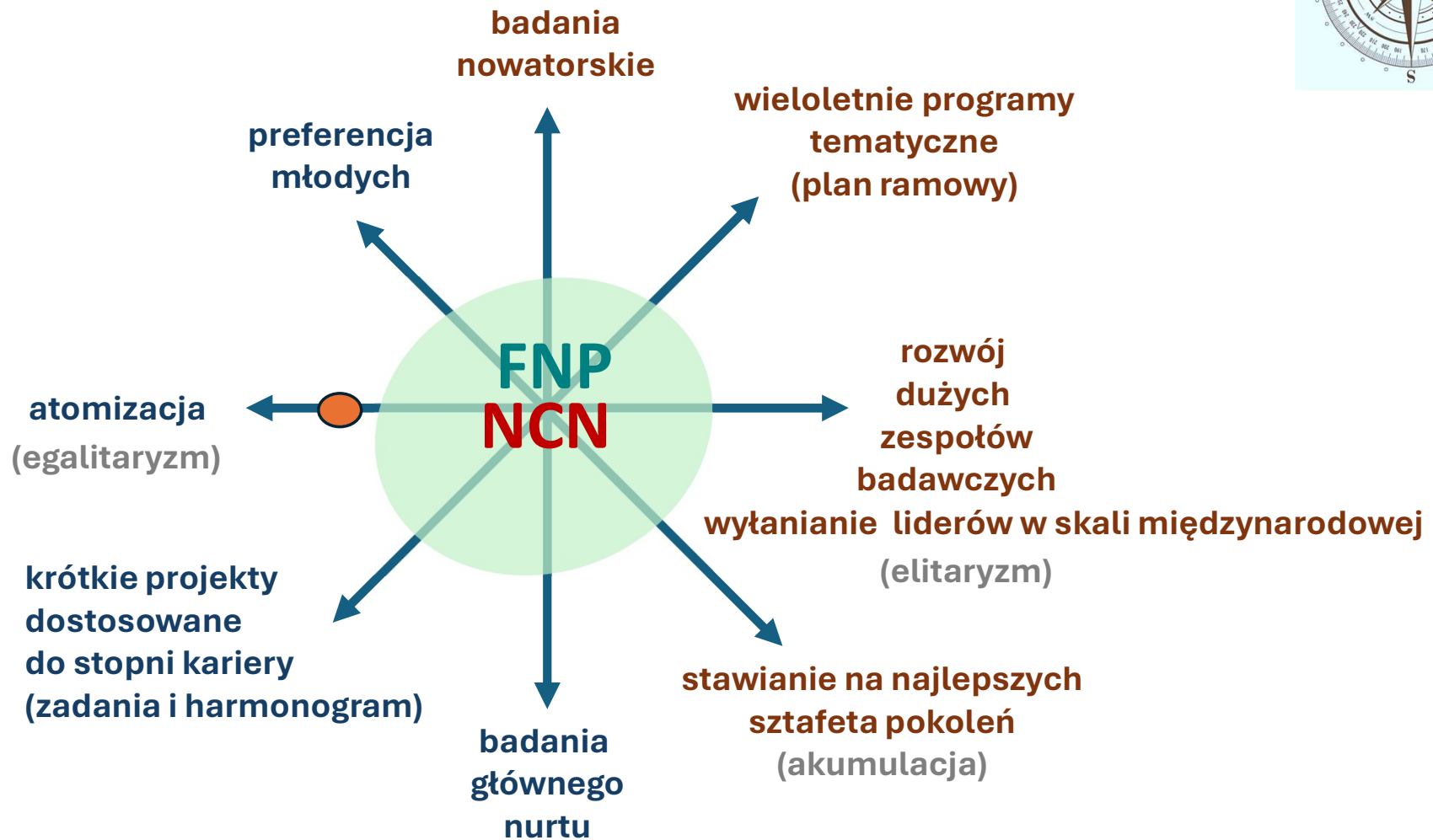
liczba uzyskanych projektów w 2024

publikacje w „wielkiej 5-ce” czasopism (2024)

	PL	CZ	H	SLO	EST	ES
Angewandte Chemie	29	28	8	6	1	127
JACS	32	25	5	6	1	147
Nature	26	34	17	6	10	113
PNAS	8	12	5	3	1	41
Science	16	30	22	2	3	115
	111	129	57	23	16	543

róża wektorów i dylematów wspierania nauki

oferta grantowa NCN - adekwatność i funkcja

- projekty dostosowane do stopni kariery

miniatura (bez dr)

sonatina (3 po dr)

opus

preludium (bez dr)

sonata (dr)

maestro

preludium bis (bez dr)

sonata bis(5-12 po dr)

konkursy międzynarodowe

- identyfikacja i finansowanie najlepszych badań naukowych ↔ docenianie młodego pokolenia
- atomizacja ↔ konsolidacja badań, wyłanianie autentycznych liderów
- promocji jakości badań (w tym wspieraniu grantowalność ERC)

Młodzi naukowcy

- 2016-2024 na wsparcie rozwoju młodych badaczy 48% kwoty ogółem (w 2024 to 51%)

- Wsparcie projektów ukierunkowanych na innowacyjne badania naukowe o dużym potencjale wdrożeniowym
- Pomoc w osiągnięciu samodzielności naukowej poprzez prowadzenie zespołu badawczego
- Rozwój naukowej współpracy międzynarodowej i współpracy z podmiotami gospodarczymi w Polsce.
- Zwiększenie konkurencyjności polskich wniosków składanych do konkursów ERC.

FIRST TEAM FENG (2-9 lat po dr)

zdobycie finansowania na założenie zespołu badawczego i prowadzenie w Polsce innowacyjnych badań z potencjałem aplikacyjnym

TEAM NET FENG

zespołów naukowych, działających w różnych organizacjach badawczych w Polsce, które stworzą konsorcjum złożone z dwóch lub trzech zespołów projekty B+R trwające do 3 lat, w wyniku których nastąpi komercjalizacja wyników projektu

MAB-FENG

Powstanie/rozwój wiodących w skali światowej zespołów badawczych, osiągnięcie doskonałości naukowej i międzynarodowej konkurencyjności badań. Finansowanie na prace B+R, realizowane we współpracy z co najmniej jedną, zagraniczną jednostką. Finansowanie nie obejmuje badań podstawowych.

MENTORING

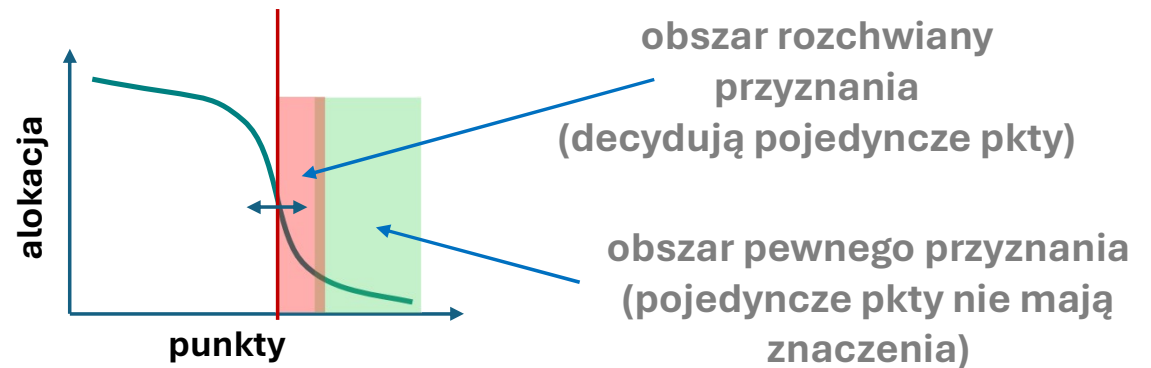
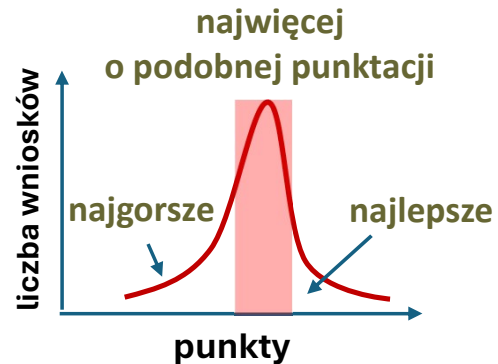
Program ma także na celu wsparcie idei dzielenia się wiedzą, rozwój kompetencji interpersonalnych zarówno osób mentorowanych, jak i mentorów. Istotnym celem jest także integracja środowiska laureatów FNP.

1

Alokacja, aplikacja i wyłanianie laureatów

• bezstronność, transparentność procedur → **rzetelność**

- podział pierwotny pomiędzy dziedziny (HS, NZ, ST) i poszczególne panele
kosztochłonność i pozycja międzynarodowa dyscypliny ↔ równe szanse sukcesu w każdym panelu
- wyłanianie ekspertów i recenzentów (procedura, kompetencje, poziom naukowy, lista do każdego panelu)
- procedury składania wniosków (1 vs 2-stopniowe/ interview), pierwsza selekcja tylko raz (sic!)
- kryteria i procedury oceny wniosków

aplikant wie dlaczego wniosek
został odrzucony
i co należy poprawić by zwiększyć
szanse na dostanie

- punkty za dorobek PI ↔ ocena projektu, punkty bonusowe
- arkusz oceny z realistycznym opisem wymagań punktowych
- odpowiedź na zarzuty recenzentów - oceniana przez panel
- **punkty do przeniesienia dla wniosków pod kreską /interview**

realizacja projektu – rozluźnienie zbyt sztywnych ram i ograniczeń

- wprowadzenie planu ramowego w miejsce zadań badawczych (przynajmniej dla senior-projektów)
 - budżet podzielony na 3 kategorie (płace, aparatura, inne) jedynie z podaniem większych pozycji bez szczegółowej listy planowanych zakupów
-
- górna granica alokacji ?, karta dla projektu, 1% ryczałt dla PI ?
 - zniesienie ograniczenia kwoty zakup aparatury do 500 tys. zł (przynajmniej aktualizacja)
 - zniesienie ograniczenia kwoty wynagrodzeń na Zespół do 5 tys. zł (przynajmniej aktualizacja)
 - zniesienie wymogu zatrudnienia > 6 mcy dla kwalifikowalności kosztów

3

realizacja projektu – rozluźnienie zbyt sztywnych ram i ograniczeń

- możliwość zatrudniania własnych byłych doktorantów na postdoków
 - zatrudnienie/stypendium w projekcie oznacza nabycie „doświadczenia w realizacji projektów”
 - ograniczenie wymogu pozwoleń na zmiany w projekcie jedynie do kluczowych pozycji
 - nadrzędna rola PI ↔ PM (FNP)
 - sprawa wynagradzania w projekcie osób funkcyjnych
 - kto przejmuje odpowiedzialność ten ma główne prawo do podejmowania decyzji
-
- prawo o zamówieniach – realistyczna kwota progowa, zakupy z wolnej ręki , rezygnacja z rozpoznania rynku przy zakupach materiałów i drobnego sprzętu
 - prawo do błędu, procedury sanacyjne, koszty niekwalifikowalne – *in dubio pro reo*

4

raportowanie i ocena końcowa

- ramowe rozliczanie rzeczowego wykonania badań a nie literalnie poszczególnych zadań
- podstawa oceny to nowatorstwo wyników i jakość publikacji
- finansowo duże projekty - dodatkowo interview

nagrody i bonusy

- poszerzenie rodzaju i zakresu nagród
- przedłużenie projektu i finansowania na kolejne lata bez składania nowej aplikacji
- bonusy (punktowe, finansowe) za bardzo dobrze zrealizowany projekt, prestiżowe publikacje

5 możliwe scenariusze i propozycje

programy badawcze ●

projekty badawcze ●

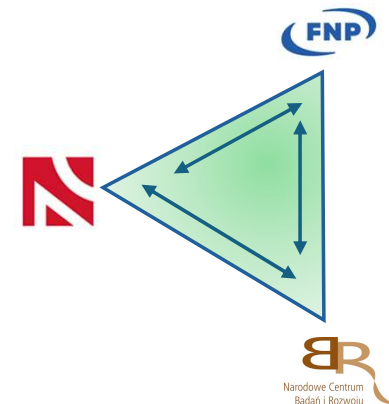
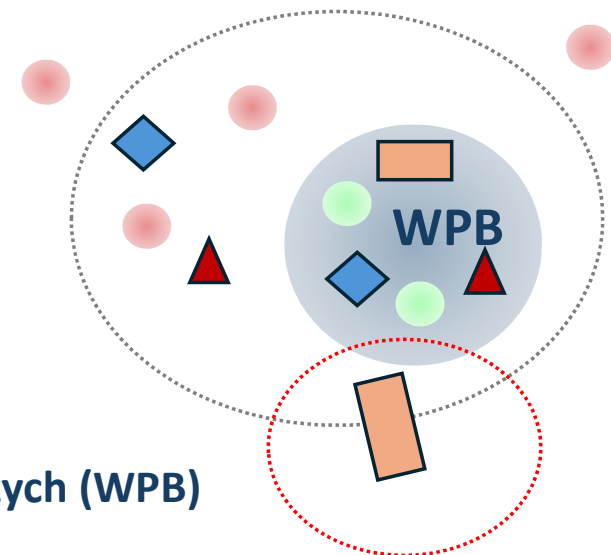
celowane programy badawcze/rozwojowe ◆

nowatorskie projekty wysokiego ryzyka ▲

projekty międzynarodowe

- wieloletnie programy badawcze prowadzone w Dużych Zespołach Badawczych (WPB)
naukowa doskonałość, międzynarodowe znaczenie i wysoka aktywność
- projekty na dołączenie do WPB ●
- projekty na długoterminowe zatrudnienie (5+5)
- projekty doktoranckie
- tematyczne Akcje Focus (sieciowanie) ○
- programy dla powstawania i wsparcia Laboratoriów Zaawansowanych Badań ■
- projekty formacyjne zna zdobycie unikalnych kompetencji
- komplementarne programy wsparcia i prefinansowania dla zwiększenia szansy w aplikacjach ERC i MSCA – centra doskonałości

mapa programów wspierania nauki

2025 Research Leaders: Leading institutions

1.1.2024-31.12.2024

39	Czech Academy of Sciences	503	15.9%
84	Polish Academy of Sciences	400	-14.5%
99	University of Warsaw	243	-11.2%
107	Charles University, Prague	390	-7.1%
168	Jagiellonian University	180	-8.4%
186	Masaryk University Brno	140	47.9%